

incip. *Decori et honestati* præcipi episcopis, et aliis locorum ordinariis in virtute sanctæ obedientiæ publicationem decreti de clausura monialium singulis annis. Dubitatur an hoc præceptum obliget sub mortali singulis annis.

(44. Resp. « Satis esse decretum alias publicatum fuisse, nisi aliud necessitas suadeat. » Ratio est, tum quia aliquibus in locis non solet quotannis publicari; tum quia in alio motu ejusdem Pii V, qui incip. *Circa pastoralis*, et in motu Greg. XIII, qui incip. *Deo sacris*, sermo simpliciter est de publicatione faciendâ, et non præscribitur publicatio quotannis; ita Nav. in comm. 4 *De regul.*, n. 54; Sanchez, in *Oper. mor.* l. vi, cap. 15, n. 23. » Sic Bonac., *De claus.*, q. 1, punct. 6., n. 3. Hæc pariter Ventriglia, *Prax. rer. notabil.*, par. 1, cit. annotat. 5, § 2, n. 4 et 5.

(45. In hac materia de clausura, quæri insuper solet an, et quid valeat (circa eandem) consuetudo, et quid adhuc incumbat episcopo.

« Quamvis contra clausuram monialium, tam quoad egressum, quam ingressum licita et valida sit consuetudo rationabilis et legitime introducta, id est tempore debito per decem saltem annos continuata, ita ut villius in variis monasteriis ubique licita sint, et permitti possint, quæ de jure prohibita cognoscuntur, prout cum communi, et recepta aliorum jam sæpe dictum, eo quod clausura solo obliget jure humano ecclesiastico, contra quod utique licite, et valide introduci potest consuetudo, textu claro c. fin. *De consuet.*... Nihilominus si animadvertant reverendissimi ordinarii, quod occasione hujusmodi consuetudinum in monasterio aliquo varia eveniant inconvenientia, vel nascantur scandala, aut notabiliter patiat disciplina regularis, etc., possunt, et gravissime tenentur hujusmodi consuetudines tollere, vel saltem pro exigentia circumstantiarum moderari, ipsamque clausuram denuo restituere; ubi vero hujusmodi consuetudines nondum vigent, neutiquam permittere ut introducantur; sed potius debite vigilare, et procurare, ut clausura sem-

supra, superiores ingredi clausuram tradit Reiffenstuel cum Barbosa, *De offic. et potest. episc.*, allegat. 102, n. 46; Roderiquez, Miranda, et Donato, quando nimirum prudenter timetur quod, ipsis non intransibus, sint secutura collusiones, factiones, indeque subsequens inquieta, vel mala, vel omnino non canonica electio. « Pariter, subjungit Reiffenstuel, licebit, ubi consuetudo id habet, qualis in provincia nostra reformata viget. » Ad tit. 35, ex. *De statu monach.*, § 2, n. 64.

(99) Videtur quod Sanchez, lib. vi, in *Decal.*, cap. 15, n. 4, et seq., in eam iverit sententiam, contraria consuetudine clausuram aboleri fortasse posse, ex eo quod illa sit juris duntaxat humani. Lubet ejus verba, et doctrinam referre: « Absque dubio dicendum, sic ille, prohibitionem quoad clausuram solius humani juris esse; nec enim sacris litteris, aut traditione aliqua divina hujusmodi clausura clare deduci potest, nec in tribus religiosi votis claudatur. » Et paulo post... « Si textus (quoad clausuram) minime decernunt exitum e mo-

per inviolata conservetur, et hoc non tantum in monasteriis sibi subjectis, sed etiam *exemptis*. Ita communis DD. ob clara verba concil. Trident. ubi gravissimam hanc obligationem tremendis verbis imponit episcopis. Ratio est, quia consuetudo, quæ vel ab initio, vel cum tempore incipit præbere occasionem peccandi, vel est utilitati communi pernicioza, non amplius est rationalis, sed irrationalis, et mala corruptela, sicque nec licita, nec valida... » Reiffenstuel. ad tit. 35, ex. *De stat. monach.*, § 2, n. 66.

Sic pariter ex Bonacina, *De claus.*, q. 4, punct. 5, num. 1 et 2: « Laici et clerici... excusari possunt a culpa et pœnis jure communi impositis contra frequentantes monasteria monialium... (si adest) legitima consuetudo in contrarium. Alicubi enim usu receptum est ut feminae et viri, præsertim laici, sine ullo conscientiæ stimulo ad monialium monasteria accedant. »

(46. « Porro ubi clausura relaxata fuerit, remitti debet sine vigore, cum suavitate, et cautela, temporisque beneficio. » 1604, *Saluzzo*, 12 Jan. Apud. Nicol., *Flores.*, verb. *Clausura*, n. 2.

(47. Etsi vero quodammodo stare possit consuetudo in materia clausuræ pro particul. speciebus, juxta tradita a Reiffenstuel et a Bonac., haud tamen inferas licet, decretis conciliaribus, et constitutionibus Apostolicis clausuram præcipientibus contraria consuetudine posse in universum valadici, quemadmodum sacra Congr. Concilii rite declaravit in *Sabina*. 3 Jul. 1632, quæ super tertio dubio.

« An decretis conciliaribus et constitutionibus Apostolicis clausuram præcipientibus obstet contraria consuetudo, etiam post concilium introducta?

« Sacra congreg. respondit:

« Ad III. Decretis conciliaribus et constitut. Apostolicis clausuram præcipientibus nullam consuetudinem obstare. » Apud Monacell., part. II, tit. 15, formul. 15, n. 14, pag. 260 (99).

(48. Hoc pacto, etiamsi in aliquo monasterio ante concilium Tridentinum clausura

nasteriis fuisse ante juris humani prohibitionem illicitum, sed per illud jure optimo interdicti ad pericula contra castitatem, et scandala, quæ inde surgere poterant, præcavenda; nec decrevere id præceptum contraria consuetudine in posterum inducenda aboleri non posse, sed solam jam inductam abrogaverunt. Hinc deducitur posse alicubi consuetudine esse derogatum his omnibus decretis clausuram indicentibus, quia possunt esse non recepta, aut contraria consuetudine abolita, quippe cum solius juris humani clausura hæc sit, potest contraria consuetudo prævalere... Quare minus bene Lamas... dicit contra hanc clausuram non potuisse consuetudinem, aut statuta religionis vim habere ullo tempore, quia etiam ante juris humani statuta vim habuisset clausura, quia tacite claudatur in voto tanquam necessaria ad castitatis promissæ observantiam. Sed si hoc argumentum vim haberet, falsum esset, quod diximus esse de solo jure humano, quod tamen non est, sed verissimum; quamvis enim tacite sub obedientiæ voto claudatur quid-

non fuisset servata, (hanc) consuetudinem damnat Tridentinum, sess. xxv, cap. 5, *De regul.*, et Pius V in bulla incip. *Circa pastoralis*, etiamsi esset immemorabilis. Tambur., *De jur. abbatiss.*, disp. 18, quæst. 5, n. 5. » Sic Ventriglia, *Prax.*, etc., annot. ut *supra*, § 1, n. 12.

(49. Privilegia denique quod attinet in hac eadem materia, « nota, quod privilegia contra clausuram ante concil. Trident. et prædictam bullam Pii V dicuntur ab illis revocata, ut notat Nav. in comment. de regul. 4, n. 53, nota 2 et 3; Sanchez, in *Decal.*, sive in *Oper. mor.*, lib. vi, cap. 15, n. 18. Secus tamen est, si adessent privilegia legitime concessa post concil. Trident. Tambur. l. c. » Ita pariter Ventriglia, *ibid.*, n. 14.

(50. Jam vero obligatio clausuræ adstringit « omnes et singulas moniales cujuscunque ordinis, etiam militaris, quæ religiosam professionem emittunt et vivunt in congregatione; Sanchez..., Miranda..., Bonacina..., aliique communiter: et probatur tum quia concil. Trident., sess. xxv, c. 22, *De regul.*, statuit omnia, et singula contenta in superioribus decretis servari in omnibus cœnobiis, ac monasteriis, quarumcunque sanctimonialium, etiamsi illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanæ, vivant, et quocunque nomine appellentur, sub quacunque regula, vel institutionibus: unum autem ex præfat. decretis ea sessione factis est de clausura monialium: tum quia Pius V in sua bulla *Circa pastoralis officii* ait, « cujuscunque ordinis, vel militiarum, « etiam Hierosolymitanæ sint, » quæ dictio etiam in utroque decreto posita significat a fortiori comprehendendi moniales aliorum ordinum militiarum. »

(51. Quod si quæ femina hodie licite profiteretur ea conditione, ut in domo propria maneret, prout permittitur cap. fin. *Qui clerici vel coventes*, ea non teneretur ad clausuram; si quidem jura loquuntur de monialibus viventibus in congregatione, ut aperte constat ex constit. Pii V, et cum sint odiosa, non debent ampliari sed restringi, ita Graff. Miranda... Bonac... aliique (100). » Pellizzarius, *De monial.*, cap. 5, sect. 1, quæst. 8, n. 14.

(52. « Nota moniale teneri ad clausuram etiamsi tempore professionis habuerit animum non se obligandi ad illam, quia hæc obligatio provenit ex dispositione Summ. Pontificum, qui moniales professas ad clausuram obligant... » Ventriglia, *Prax. rer. notab.*, part. 1, annot. 5, § 1, n. 15.

(53. Ad clausuram non tenentur novitiæ, quia in jure non sit sermo de novitiis. Bonac.,

quid secundum regulas præcipit superior; at quod juxta illas præcipit superior, est merum jus humanum, et ita consuetudo potest prævalere contra illud, sicut jure divino tenentur obedire Pontifici; at præcepta illius solo jure humano obligant, possuntque consuetudine aboleri. »

Hæc videtur etiam esse sententia Pellizzarii, *De monial.*, cap. 5, sect. 1, q. 12, n. 28. Attamen quidquid sit de hac questione speculative loquendo,

l. c., q. 1, punct. 1, n. 3. De puellis educationis causa in monasteriis degentibus, *Vide Luc. nostrum*, art. 1, verb. *MONIALIS*, n. 28. Cætera ad rem, ut complura alia notabilia moniales spectantia, sub. verb. *PROFESSIO RELIGIOSA* persequemur.

ARTICULUS V.

Moniales quoad ea quæ concernunt earum confessarios tam ordinarios quam extraordinarios.

SUMMARIUM.

1. Monialium confessarii eligi debent et approbari ab episcopo loci pro monasteriis sibi subjectis. — 2. Pro monasteriis autem regularibus subjectis eligi et deputari debent a suis respective superioribus regularibus; ab episcopo diocesano debent idonei judicari et approbari. — 3. Potest tamen episcopus in aliquibus casibus deputare confessarium sæcularem, seu regularem etiam alterius religionis monialibus exemptis. — 4. Quod episcopus in casu negligentiae superiorum possit deputare confessarium extraordinarium monialibus regularibus subjectis, decrevit expresse sac. cong. Concilii. — 5. Insuper potest episcopus ex justa et rationabili causa superiores regulares admonere, ut ejusmodi confessarios amoveant, et si superiores id facere detrectent aut negligant, potest ipse prædictos confessarios amovere quoties et quando opus esse judicaverit. — 6. Nec episcopus tenetur ejusmodi causam significare superioribus regularibus. — 7. Confessiones monialium sibi subjectarum audite a confessariis regularibus sine approbatione episcopi sunt irritæ et nullæ. — 8. Neque superiores quicunque, etiamsi sint generales, possunt sine approbatione episcopi audire confessiones monialium sibi subjectarum. — 9. Licet idem confessarii sint generaliter approbati ab episcopo ad audiendas confessiones sæcularium, adhuc est eis necessaria approbatio pro monialibus sibi subjectis. — 10. Nec approbati ab episcopo ad audiendas confessiones monialium unius monasterii, censentur approbati ad audiendas confessiones monialium alterius monasterii. — 11. Etiam confessarii extraordinarii indigent speciali approbatione episcopi. — 12. Nec semel approbati censentur semper approbati. — 13. Nec in vim unius approbationis possunt pluries monialium etiam ejusdem monasterii confessiones audire, sed toties debent ab episcopo approbari, quoties casus deputationis contigerit. — 14. Imo tales confessarii indigent approbatione ordinarii ad audiendas confessiones monialium sibi subjectarum non obstante etiam contraria consuetudine immemorabili. — 15. Confessarii non approbati specialiter ad audiendas confessiones monialium, nequeunt earum confessiones audire, neque tempore jubilei. — 16. Approbatus pro monialibus unius monasterii, neque tempore jubilei censetur approbatus pro monialibus alterius monasterii. — 17. Confessarius presentatus ad excipiendas confessiones monialium regularibus subjectarum, debet vel absolute rejici, vel per totum triennium approbari, non vero ad tempus brevius. — 18. Nulla ex

a decreto S. Congr. supra allato nequaquam recedere licere tenemus: idque, etiamsi de hac, vel illa pecul. consuet. agatur, ut sentire videtur Monac., *ib. Vid. const. Ben. XIV, incip. Salutare.*

(100) « Verum Pii V constitutio incip. *Decori et honestati* videtur irritare has professiones. Tambur., *De jur. abbatiss.*, disput. 18, q. 5, in fin., ubi adducit Lezanam, Mirandam, Rodriq. Zipeu. et alios. » Ita Ventriglia, cit. *Prax.*, annot. 5, § 1, n. 17.

monialibus subjectis regularibus sentiens se non gravatam mortali culpa potest de venialibus valide confiteri sacramentaliter cuiuscunque sacerdoti non approbato ab ordinario. — 19. Confessarii monialium durare possunt solum triennio, quo elapso, non possunt amplius audire confessiones in eodem monasterio per aliud tempus absque licentia sacre congregationis, alias declarantur suspensi ab audiendis confessionibus. — 20. Quod habet locum etiam in confessario conservatorii puellarum, ac aliarum quarumcunque mulierum. — 21. Confessarii vero Dominicani et Casinenses non possunt durare in huiusmodi officio nisi per biennium. — 22. Si autem esset quis deputatus confessarius ad aliquot menses per modum supplementi, poterit iste in generali deputatione confessariorum, quæ postea fiet, ab ordinario eligi in confessarium ejusdem monasterii ad integrum triennium. — 23. Confessarius, si, expleto triennio, ex dispensatione sacre congregationis, eligatur ad aliud triennium, non potest rursus, expleto secundo triennio, absque alia dispensatione eligi ad tertium triennium. — 24. Confessarii monialium esse non possunt, qui sunt vicarii generales. — 25. Neque parochi, si exinde cura notabiliter pateretur. — 26. Neque Minores conventuales. — 27. Neque observantes provincie reformate S. Antonii Lusitanie. — 28. Et generaliter regulares, non solum non possunt esse confessarii ordinarii, sed neque capellani monialium ordinario subjectarum. — 29. Unde ordinarii non possunt uti opera confessariorum regularium, etiam pro confessariis extraordinariis, nisi in casu necessitatis. — 30. Sic etiam parochi licet ordinarie non possint deputari confessarii monialium, possunt autem, si exinde cura notabiliter non patiatur. — 31. Sic pariter licet regulariter canonicus poenitentiarum non possit deputari confessarius monialium ubi non valeat utriusque muneri satisfacere, potest tamen deputari, ubi valet utrumque munus adimplere. — 32. Præter confessarium ordinarium debet etiam alius extraordinarius ab episcopo et aliis superioribus bis aut ter in anno monialibus offerri. — 33. Potest tamen confessarius extraordinarius eis concedi a superioribus per plures vices, quam ter in anno. — 34. Moniales nequeunt recusare unum confessarium extraordinarium, seu ordinarium, et alium petere, nisi assignata justa causa recusationis. — 35. Possunt tamen moniales etiam sine causa recusare confessarium extraordinarium, nullum alium loco ipsius petendo. — 36. Moniales quamvis, si nolint, non teneantur omnes confessario extraordinario confiteri, tamen coram ipso debent omnes successive comparere, etiam quæ confiteri nolunt. — 37. Adducitur ad id editum pro monialibus Urbis, mandante Clemente XI, editum. — 38. Confessarius extraordinarius nunquam datur pro moniali particulari. — 39. Nec perpetuus, neque ad tempus. — 40. Nisi per sacram poenitentiarum pro una vice tantum, vel de licentia sacre congregationis. — 41. Potest tamen episcopus ex aliqua speciali ratione concedere extraordinarium alicui moniali particulari, puta in articulo mortis. — 42. Confessarius extraordinarius potest deputari a superioribus quolibet anni tempore, et ad dies sibi bene visos, prout suadent circumstantiæ hic et nunc concurrentes. — 43. Dies autem determinati, si non obstat vel consuetudo, vel statutum aliquod particulare, incipiunt currere a die cepti exercitii. — 44. Tempore deputationis confessarii ordinarii expedit quod ordinarius non accedat ad monasterium. Imo pro monasteriis Urbis hoc præcipitur expresse omnibus confessariis sub gravissimis poenis. — 45. Sic etiam expedit, quod confessarii omnes, tam ordinarii quam extraordinarii, completo suo officio et ministerio, non amplius ad dicta monasteria accedant, neque ob motivum directionis et conferentiæ spiritualis. Imo

pro monasteriis Urbis hoc expresse præcipitur omnibus dictis confessariis sub gravissimis poenis. — 46. Prælati regulares in regnis Hispaniarum tenentur saltem semel in anno deputare pro monasteriis sibi subjectis confessarium extraordinarium, aut sæcularem, aut regularem alterius ordinis, alias ipsum poterunt deputare episcopi. — 47. Et quod pro monialibus subjectis regularibus deputentur confessarii extraordinarii, etiam qui ejusdem ordinis non sunt regulares, jam decreverat sacra congregatio in Neapolitana. — 48. Confessarii et capellani monialium possunt celebrare missas sanctorum, de quibus ipsæ recitant officium, sed cum Missali Romano, et de communi. — 49. Confessarii monialium debent esse in ætate supra quadraginta annos. — 50. Socii autem confessariorum debent esse in ætate supra quinquaginta annos. — 51. Confessarii monialium non possunt ingredi clausuram ad peragendum officium funeris. — 52. Alias omnes culpabiles incurrunt excommunicationem violatæ clausuræ. — 53. Neque consuetudo excusat a censura inflictæ adversus violatores clausuræ, nec ab ea quæ infligitur ab Alexandro VII; nec episcopi et alii superiores possunt ad id licentiam concedere. — 54. Confessarius monialium clausuram ingressus ad administranda sacramenta, debet ire et redire recta via absque diverticulo, nec potest in alia parte divagari, etiam occasione visitandi alias infirmas, quibus sacramentorum administratio non est necessaria. — 55. Cum aliqua monialis laboret in extremis, conceditur confessario pernoctatio in mansione prope monasterium extra clausuram, ut, ingruente necessitate, illico præsto esse possit vocatus. — 56. Dum confessarius monialis infirmæ confessionem audit, cellæ janua debet remanere aperta, et ambæ comitricæ debent morari ad ejusdem cellæ januam, ita ut confessarius et infirma ab eis commode cerui possint. — 57. Confessarii quovis tempore, etiam de nocte, in casu necessitatis possunt clausuram ingredi. — 58. Confessarius non potest ingredi clausuram ad audiendam confessionem illius infirmæ quæ potest accedere ad sedem confessionalem. — 59. Confessarii nullatenus ingredi possunt clausuram prætextu comitandi operarios, medicos, chirurgos, vel alios. — 60. Confessarii non possunt ingredi clausuram, ad conspergendum cellas monialium, aut alia loca aqua benedicta in die Sabbati sancti, aut quolibet alio tempore. — 61. Confessarii nequeunt ingredi clausuram ad exorcizandam monialem energumenam. — 62. Confessarius non potest ingredi clausuram monialium ad inibi missam celebrandam. — 63. An confessarius ingredi possit clausuram ad sumendam particulam consecratam ipsi in actu communicandi moniales in ecclesiam interiorem elapsam? — 64. Confessarius monialium, etiam regularis, non indiget speciali licentia ad ingrediendum pro necessitatibus sui officii, modo pro monasterium non valetur, sed, expleto ministerio, statim exeat: confessarius debet ingredi cum cotta et stola, et non aliter. — 65. Confessarii monialium, quamvis generaliter debent ingredi absque socio pro ministrandis sacramentis infirmis monialibus, tamen hodie confessarius regularis, non obstante antiqua consuetudine, absque socio ingredi non debet, sed debet ei assignari socius, qui ipsi assistat, et sit ætatis ultra quinquaginta annos. — 66. Confessarius regularis monialium, ejusque socius (confessionis ac sacramentorum administrationis casibus exceptis) easdem moniales absque sacre congregationis licentia alloqui non possunt. — 67. Confessarii extraordinarii monialium a monasteriorum in quibus degunt, aut religionis oneribus pro eo tempore dumtaxat quo confessionibus audiendis occupantur, excusantur. — 68. Habitatio confessarii, licet debeat esse vicina, non tamen sit contigua, seu conjuncta monasterio, sed ab eo disjuncta, non solum per parietes, sed

etiam per tecta. — 69. Confessarii monialium debent audire confessiones ex sede confessionali collocata, non quidem in sacristia, aut alio oculo loco, sed in ipsa ecclesia exteriori. — 70. Confessariis monialium certa annua merces constitui debet, quæ juxta morem, et qualitatem religionis victui illius sufficiat, eademque merces monasterio, in quo degit idem confessarius, si regularis sit, persolvatur. — 71. Unde confessarius accipere non debet a monialibus victum dietim, nec utensilia, vel lineam suppellectilem, sed tantummodo annum provisionem. — 72. Quæ non excedat duos julios pro quolibet die. — 73. Confessarii monialium nullo modo possunt comedere, refici, aut cibum sumere in earum monasteriis, seu in locis, ubi sunt crates, vel rote in monasterium respondentem, vel in locis adeo vicinis, ut videri, vel audiri possint a monialibus, neque ante portam clausuræ. — 74. Confessarii monialium an possint eas absolvere in foro conscientie a censuris occultis, et poenis papæ reservatis? *Remissive*. — 75. Ad absolvendum monialem, repentino accidenti ereptam, et jam jam animam agentem, in defectu sui proprii confessarii, potest licite quilibet alius confessarius, seu simplex sacerdos prope monasterium existens, seu casualiter transiens, clausuram ingredi sine ulla licentia expressa, et tali moribundæ beneficium absolutiois impertiri. — 76. Confessarius sollicitans monialem est denunciandus episcopo, vel inquisitori. — 77. Monialis sollicitata, si nolit denunciare confessarium sollicitantem, non potest absolvi. — 78. Moniali recusanti denunciare, non potest confessarius protrahere terminum ultra tempus vi edicti præfixum; censent tamen plures doctores posse ei concedi tempus consulendi peritiores, dummodo id brevi præstetur, et interim, data fide denuntiandi, posse absolvi. — 79. Monialis recusans denunciare præ nimia verecundia alloquendi episcopum, vel inquisitorem, seu præ timore ne detegatur, aut alio simili respectu, potest denunciare per internum, semper confessarium. — 80. His juvat addere novissimas resolutiones sacre congregationis Concilii; sed quo ad duas ultimas, attendenda est posterior dispositio Benedicti XIV. — 81. Alia ad rem n. 84.

(1. Monialium confessarii non possunt eligi ab universitate, nempe ab ipsis monialibus, sed eligi debent, et approbati ab episcopo loci pro monasteriis sibi subjectis. Sacra Congr. Episc. et Regul. in *Laurentiana* 20 Septembris 1588; in *Tusculana* 25 Octobr. 1601; in *Rhegien.* 4 Septembr. 1602; in *Valisolehana* 26 Octobr. (2. Pro monasteriis autem regularibus subjectis eligi, et deputari debent a suis respective superioribus regularibus; arg. ex conc. Trid., sess. xxv, *De regularib. et monialibus*, cap. 10, ex Clement. *Dudum* De sepulturis, § *Statuimus*, et ex constitut. Gregorii XV, incip. *Inscrutabili*. Sed tamen debent ab episcopo diocæsano idonei judicari et approbati, ut expresse statuit d. Gregorius XV, in cit. constitut. *Inscrutabili*, ibi: « Confessarii vero sive regulares, sive sæculares quomodocunque exempti, tam ordinarii, quam extraordinarii ad confessiones monialium etiam regularibus subjectarum audiendas nullatenus deputari (scilicet per superiores regulares) valeant, nisi prius ab episcopo diocæsano idonei judicentur, et approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. »

(3. Potest tamen episcopus in aliquibus casibus deputare confessarium sæcularem, seu regularem etiam alterius religionis mo-

nialibus exemptis, quando scilicet nulla ratione induci possunt, ut peccata sua regularibus confiteantur. Sac. Congr. in *Rhegien.* apud Pignatell., tom. VIII, consult. 52, n. 5, vel si injuste denegetur confessarius a proprio prælato. Eadem sacra congregat. ex Naldo, verb. *Episcopus*, n. 13, et sequitur D. Cajetanus de Alexandris, in *Confessario monialium*, cap. 6, § 13, q. 1. (4. Et quod episcopus in casu negligentie superiorum possit deputare confessarium extraordinarium monialibus regularibus subjectis, decrevit expresse sacra congregat. Concil. in *Cadurcen.*, 12 Julii 1658, ubi cum ad instantiam monialium S. Clare quæsitum esset: « An habere possint confessarium extraordinarium ab episcopo diocæsano, non obstante contradictione superiorum regularium, quibus eadem moniales subjiciuntur? Respondit: « Habere posse confessarium « extraordinarium ab episcopo diocæsano « in casu negligentie superiorum regularium. » Sic apud Monacell., part. II, tit. 15; formul. 13, n. 6.

(5. Insuper potest episcopus ex justa et rationabili causa superiores admonere, ut ejusmodi confessarios amoveant, et si superiores id facere detrectent, aut negligant, potest ipse prædictos confessarios amovere, quot, et quando opus esse judicaverit; sic expresse statuit Gregorius XV, in dicta const. incip. *Inscrutabili*, ibi: « Liceatque episcopo ex rationabili causa superiores regulares admonere, ut ejusmodi confessarios atque administratores amoveant, iisque superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat episcopus facultatem prædictos confessores et administratores amovendi, quoties, et quando opus esse judicaverit. »

(6. Nec episcopus tenetur ejusmodi causam significare superioribus regularibus, ut expresse decrevit S. Congr. Conc. in responsione ad duodecimum ex dubiis circa dictam constitutionem Greg. XV incip. *Inscrutabili* resolutis, approbante eodem Gregorio XV et Urbano VIII qui dictas responsiones et declarationes typis Cameralibus imprimi jussit de anno 1623 apud Barbos. super conc. Trid., sess. xxv, *De regularib. et monialib.* c. 5., a n. 7; Fagnan., lib. v *Decret.*, in cap. *Cum capella*, De privil., in fine, et apud Tamburin., *De monialib.*, disp. 26, quæsit. 3. Dictum autem dubium duodecimum conceptum erat his verbis: « Duodecimo, cum in eadem constitutione statutum sit, ut liceat episcopo ex rationabili causa superiores regulares admonere, ut amoveant confessarios monialium, atque administratores bonorum ad earumdem monialium monasteria pertinentium, iisque superioribus id facere detrectantibus, habeat episcopus facultatem prædictos confessores et administratores amovendi, quoties et quando opus esse judicaverit; an ejusmodi causam episcopus superioribus regularibus significare teneatur? Respon- dit: « Ad duodecimum, non teneri ejusmodi causam significare superioribus re-

« gularibus; sed hoc relinquere arbitrio et prudentiæ episcoporum, quorum conscientiam sacra congregatio serio oneravit, ne facultate sibi hac in parte attributa quoquomodo abutantur, ejus rei in dicto stricto Dei judicio rationem reddituri. »

(7. Confessiones monialium sibi subjectarum auditæ a confessariis regularibus sine approbatione episcopi sunt irritæ et nullæ. Eadem sac. congr. Conc. *Vide verb. APPROBATIO*, art. 3, n. 8.

(8. Neque superiores quicumque, etiamsi sint generales, possunt sine approbatione episcopi audire confessiones monialium sibi subjectarum. *Vide d. verb. APPROBATIO*, art. 3, n. 4, et ibi tradita corrige ex iis quæ subduntur, *ibid.*, sub n. 15.

(9. Licet iidem confessarii sint generaliter approbati ab episcopo ad audiendas confessiones sæcularium, adhuc est eis necessaria specialis approbatio pro monialibus sibi subjectis. *Vide ibid.*, n. 5.

(10. Nec approbati ab episcopo ad audiendas confessiones monialium unius monasterii censentur approbati ad audiendas confessiones monialium alterius monasterii. *Vide ibid.*, n. 6.

(11. Etiam confessarii extraordinarii indigent speciali approbatione episcopi. *Vide ibid.*, n. 7.

(12. Nec semel approbati censentur semper approbati. *Vide ibid.*, n. 8.

(13. Nec in vim unius approbationis possunt pluries monialium etiam ejusdem monasterii confessiones audire, sed toties debent ab episcopo approbari, quoties casus deputationis contigerit. *Vide ibid.*, n. 9.

(14. Imo tales confessarii indigent approbatione ordinarii ad audiendas confessiones monialium sibi subjectarum, non obstante etiam contraria consuetudine immemorabili. *Vide ibid.*, n. 10.

(15. Confessarii non approbati specialiter ad audiendas confessiones monialium, nequeunt earum confessiones audire, neque tempore jubilæi. *Vide ib.* n. 11.

(16. Approbatus pro monialibus unius monasterii, neque tempore jubilæi censetur approbatus pro monialibus alterius monasterii. *Vide ibid.*, n. 12.

(17. Confessarius presentatus ad accipiendas confessiones monialium regularibus subjectarum debet vel absolute rejici, vel per totum triennium approbari, non vero ad tempus brevius. *Vide ibid.*, n. 13.

(18. Nulla ex monialibus subjectis regularibus sentiens se non gravatam mortali culpa potest de venialibus valide confiteri sacramentaliter cuicumque sacerdoti non approbato ab ordinario. *Vide ibid.*, n. 14.

(19. Confessarii monialium durare possunt solum triennio, quo elapso, non possunt amplius audire confessiones in eodem monasterio per aliud tempus absque licentia sacre congregationis, alias declarantur suspensi ab audiendis confessionibus: Sac. congr. Episc. in *Comen.* 4 Mart. 1591; in

Ragusina 2 Octobris 1626 et 27, Mart. 1647, et sæpe alibi. (20. Quod habet locum etiam in confessario conservatorii puellarum, vel aliarum quarumcumque mulierum. Ead. sac. congr. Episcoporum. 18 Martii 1649, et in *Lucensi* 23 Julii. (21. Confessarii vero Dominicani et Casinenses non possunt durare in hujusmodi officio audiendi confessiones monialium, nisi per biennium eorum constitutionibus: Ead. sac. congr. Episc. 17 Novemb. 1645 et 8 Junii 1657.

(22. Si autem esset quis deputatus confessarius ad aliquot menses per modum supplementi, poterit iste in generali deputatione confessariorum, quæ postea fiet, ab ordinario eligi in confessarium ejusdem monasterii ad integrum triennium, quia prohibitio sacre congregationis de non eligendo monialium confessario ultra triennium, cum sit odiosa, benigne et in meliorem partem est interpretanda. arg. cap. *Odia* 13, De regul. juris, in 6, et cap. *In pœnis* 49, eod. in 6, ita ut intelligatur de deputatione confessarii ordinaria; non autem de ea quæ fit per modum supplementi: sic expresse D. Cajetanus de Alexand., in *Confessario monialium*, cap. 6, § 6, quæst. 3, et alii.

(23. Confessarius, si, expleto triennio, ex dispensatione sac. congregationis eligatur ad aliud triennium, non potest rursus, expleto secundo triennio, absque alia dispensatione eligi ad tertium triennium. *Vide verb. ABBATISSA*, n. 43, ubi sic fuit dictum in simili de ipsa confirmata ad aliud triennium per dispensationem, et fuit conclusum non posse eligi ad tertium triennium sine nova dispensatione, et fuit ad id allatum decretum sac. congregationis deputatæ ab Innocentio XII, pro *causis congregationis Casinensium* 26 Febr. 1694, in responsione ad quintum dubium.

(24. Confessarii monialium non possunt esse vicarii generales, quia moniales de ipsis non confiderent. Sac. congr. Episcop. in *Sorana* 23 Julii 1587, in *Mutinen.* 3 Februar. 1597. (25. Neque parochi, si exinde cura notabiliter pateretur. Ead. sac. congr. Episcop. in *una Venetiarum* 26 Jul. 1594; in *Parmensi* 7 Mart. 1652, in *Taurinensi* 2 Augusti ejusdem anni et sæpe alibi. (26. Neque minores Conventuales, quibus id prohibitum fuit a Pio V. Ead. sac. congr. Episc. et Regul. in *Ortonensi* 30 Jul. 1599, et in *Neapolitana* 20 Mart. 1621. (27. Neque Observantes provinciæ reformatæ S. Antonii Lusitanæ, quibus prohibitum fuit a sacra congreg. sub die 7 Novembr. 1653.

(28. Et generaliter regulares non solum non possunt esse confessarii ordinarii, sed neque capellani monialium ordinario subjectarum. Sac. congr. Episcop. in *Pistoriensi* 16 Maii 1653. (29. Unde ordinarii non possunt uti opera confessariorum regularium, etiam pro confessariis extraordinariis, nisi in casu necessitatis. Ead. sac. congr. Episc. 18 Decemb. 1601. Apud Nicol., in *Floscul.*, verb. *Moniales*, n. 38, et sub die 1 Octobr. 1602; apud Barbosa, lib. *Juris eccles. uni-*

vers., cap. 44, n. 127. Et ad id Tamburin., *De jure abbatiss.*, disp. 16, q. 1, n. 4, refert duas epistolas sacre congregationis directas patriarchæ Veneto, in quarum prima 11 Maii 1617 ei prohibuit, ne regulares sine licentia sacre congregationis deputaret confessarios monialium sibi subjectarum; et in altera die 7 Jun. 1620 eidem concessit, ut ob penuriam sacerdotum sæcularium posset prædictos regulares deputare ad subeundum munus prædictum.

(30. Sic etiam licet parochi ex dictis *supra* n. 25, non possint regulariter deputari confessarii monialium, possunt autem, si exinde cura notabiliter non patiatur; et ad id Tamburin., *l. c.*, n. 4, refert pariter duas epistolas sacre congregationis directas patriarchæ Veneto, in quarum prima die 17 Mart. 1592 id ei prohibuit propter præjudicium parochianorum et detrimentum animarum et in altera die 22 Febr. 1593, id ei concessit, ubi non adsit tale præjudicium et detrimentum animarum; idem etiam concessit sacra congr. Concil. in *una Salutiarum*, in responsione ad primum, die 20 Septem. 1642. (31. Sic pariter licet regulariter canonicus penitentiarius non possit deputari confessarius monialium, ubi non valeat utriusque muneri satisfacere, ex adductis a Pignatell. tom. VII, consult. 13, a n. 1; potest tamen deputari, ubi valeat utrumque munus adimplere, ut censuit sacra congreg. Conc. in *Januensi* 11 Septembr. 1666, apud eundem Pignatell., *l. c.*, num. 4.

(32. Præter confessarium ordinarium debet etiam alius extraordinarius ab episcopo et aliis superioribus bis, aut ter in anno monialibus offerri: sic expresse statuit concilium Trid., sess. xxv, *De regularib. et monialib.*, cap. 10, ibi: « Præter ordinarium autem confessorum alius extraordinarius ab episcopo et aliis superioribus bis, aut ter in anno offeratur. » (33. Potest tamen confessarius extraordinarius eis concedi a superioribus per plures vices, quam ter in anno, quia concilium Tridentinum statuendo quod confessarius extraordinarius offeratur bis, vel ter in anno, non limitat superiorum facultatem solum ad tres vices, sed solum indicat quod per pauciores vices non debeat, non autem quod per plures non possit: sic decisum fuisse refert ex Galletto Bordonus, resolut. 5, n. 11; Pellizar., *De monialib.*, c. 10, num. 250 et alii.

(34. Moniales nequeunt recusare unum confessarium extraordinarium, seu ordinarium et alium petere, nisi assignata justa causa recusatationis; tunc enim, ipsa justa causa interveniente, possunt ipsum recusare, quia is comparatur parochi, quem ex justa causa populus recusare potest, arg. cap. *Ut circa exactiones* 4, De election., in 6, cum similibus Bordon. in *Miscellan.*, decis. 166; D. Cajetanus de Alexandris *l. c.*, cap. 6, § 6, quæst. 5 et § 13, quæst. 5, et alii passim. (35. Possunt tamen moniales etiam sine causa recusare confessarium extraordinarium, nullum alium loco ipsius

petendo: quia confessarius extraordinarius inductus est in earum favorem, quisque autem potest sine causa juri suo renuntiare, c. *Si diligenti* 12, De foro competent., etc. *Si de terra* 6, De privilegiis, ibi: « Cum liberum sit cuique juri suo renuntiare; » Tum quia dicit regula 61 *Juris*, in 6: « Quod ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum. » Sic Monacell., part. 1, tit. 9, formul. 4, n. 4; Donat. *Prax. rer. regular.*, tom. IV, tract. 13, q. 23; D. Cajetanus de Alexandris, *l. c.*, cap. 6, § 13, q. 5; Bordon. in *Miscellan.*, decis. 166; Tamburin., *l. c.*, disp. 28, q. 1, n. 8; Pellizar., *l. c.*, c. 16, n. 270, et alii.

(36. Moniales quamvis, si nolint, non teneantur omnes confessario extraord. confiteri per adducta n. anteced., tamen coram ipso debent omnes successive se presentare, etiam quæ confiteri nolunt, ne discerni possit quænam indigeant nec ne? Sic expresse statuit sac. congr. Episcop. in *Tornacensi* 19 Octobris 1621; in *Canariensi* 26 Julii 1651, apud Pignatell., lib. vi, consultat. 75, n. 235, et novissime mandante Clemente XI, statuit pro monialibus Urbis eminentissimus cardinalis vicarius Gaspar Carpineus in suo edicto 12 Decemb. 1708, quod ut scitu dignum, hic ad litteram datur.

EDICTUM

(37. *Normam præscribens confessariis ordinariis et extraordinariis sanctimonialium quorumcumque monasteriorum almæ Urbis observandum.*

« Gasparo per la misericordia di Dio vescovo di Sabina, della S. R. C. cardinale di Carpegna, della Santità di nostro signore vicario generale, etc.

Avendo determinato il sacro concilio di Trento nella sessione xxv, c. 10, *De regul. et monial.* doversi dare alle monache due, o tre volte l'anno il confessore straordinario, *Qui omnium confessiones audire debeat*: più volte coll'esempio delle ordinazioni fatte dal glorioso S. Carlo Borromeo, che si leggono negli Atti della Chiesa di Milano, e inerendo alle risoluzioni della sacra congregazione de' Vescovi e Regolari, affinché la suddetta disposizione del sacro concilio abbia pienamente il fine, et l'effetto, per il quale è stata istituita, con varj editti emanati dal nostro tribunale è stato ordinato, che tutte le monache siano obbligate a presentarsi al suddetto confessore straordinario; e benchè sia in arbitrio loro di confessarsi al medesimo, debbanno però far quell'atto, « ut omnes monita salutis recipiant et actum subjectionis exerceant. » Ed inoltre, che, durante la facoltà del detto confessore straordinario, non debba in il confessore ordinario in qualsivoglia modo impedirlo, nè accostarsi al monastero, e molto meno ascoltare le confessioni di alcuna monacha, e ciò per giuste, e rilevanti cause, per le quali in qualche si-